

GÖMÖRI ROLAND

Az Egyesült Államok pakisztáni UAV-akcióinak értékelése

(KONZULENS: DR. MAJSA JÓZSEF – MILETICS PÉTER)

A Szovjetunió felbomlását követően az Egyesült Államok figyelme más jellegű biztonsági kockázatok, elsősorban a nemzetközi terrorizmus felé fordult. Az új típusú terrorszervezetek, elsősorban az Al-Kaida által felvetett problémák teljesen eltértek attól, amivel az USA addig szembesülni kényszerült. Az új típusú kihívások pedig új típusú válaszokat igényeltek. A Szovjetunió, mint állam, egy kézzelfogható ellenfél volt, szemben az Al-Kaida fedett akcióival és szövvényes hálózatával. Az Afganisztán északkeleti részén és Pakisztán északnyugati területén található hegyvidék pedig a konvencionális hadviselés szempontjából az egyik legnehezebb terepnek számít, amely az amerikai csapatok létszámfölényét az afganisztáni háború során jelentős mértékben ellensúlyozza.

Az Egyesült Államok vezetése így új típusú eszközökhöz kényszerült folyamodni. Még G. W. Bush elnök idején kezdődött el az UAV-k (unmanned aerial vehicle, pilóta nélküli légi jármű), más néven drónok alkalmazása az afganisztáni hadszíntéren. Az Obama-adminisztráció idején kaptak azonban a pilóta nélküli harci gépek igazán nagy szerepet a „terror elleni háborúban”. Dolgozatom során a Pakisztán területén zajló eseményeket vizsgálom, két okból: egyrészt, a harctéren kívüli UAV-akciók 95 százalékát Pakisztánban hajtották végre, továbbá, mivel a szomszédos Afganisztánnal ellentétben az ország nem számít háborús övezetnek, így az UAV-k itteni alkalmazása számos kérdést vet fel.

A dolgozat igyekszik feltárni, hogy a harci UAV-k pakisztáni bevetései mely szempontokból tekinthetők ellentmondásos jellegűnek. Az Egyesült Államok saját pozícióit ássa alá a térségben azáltal, hogy az akciók eredményeképpen megromlott kapcsolata az eredetileg szövetséges Pakisztánnal, arról nem is beszélve, hogy tevékenységét tüzetesebben megvizsgálva arra a következtetésre juthatunk, hogy az USA lényegében terrorcselekményeket követ el Pakisztán Szövetségileg Igazgatott Törzsi Területein (FATA). Az Egyesült Államok pakisztáni tevékenysége emellett saját belső jogrendjével is ütközik. Végül, de nem utolsósorban pedig etikai kérdéseket is felvetnek az itteni akciók.

A másik felvetés, amelynek bizonyítását megkísérlem, hogy az Egyesült Államoknak a térségben folytatott drónakciói nem azt a hatást váltják ki, mint ami az amerikai kormány eredeti célkitűzése volt. Bővebben: ahe-lyett, hogy az Al-Kaida és más, helyi terrorszervezetek helyzetét gyengítenék, közvetve még támogathatják is ezen csoportok tevékenységét.